

N:o 114.

Ank. till Riksd. kansli den 30 april 1906, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra länsmansbostället Husby n:o 4 med därtill hörande lägenheten Mörtnekärret n:o 1 i Östergötlands län.

(I. A.)

I en till Riksdagen den 30 sistlidne mars aflåten proposition (n:o 121) har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att — sedan förra länsmansbostället $\frac{5}{8}$ mantal Husby n:o 4 i Skönberga socken af Östergötlands län blifvit genom ägostyckning i enlighet med lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896 deladt i 5 lotter i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af förste landtmätaren Joh. Er. Linder upprättadt förslag, däri nämnda lotter betecknats med n:is 1, 2, 3, 4 och 5 — samma lotter måtte hvar för sig försäljas i enlighet med föreskrifterna i 8:de och 9:de momenten af kungl. skrivelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenhetens upplåtande från kronans jordbruksdomäner, med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1907;

dels att en till ifrågavarande kronoegendom hörande, särskildt skattlagd lägenhet Mörtnekärret n:o 1, en äng, i Drothems socken måtte under de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 omförmälda villkor å offentlig

auktion till den högstbjudande försäljas, med tillträdesrätt för köpare likaledes den 14 mars 1907;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till förberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»I underdånig skrifvelse den 16 juni sistlidna år har domänstyrelsen anmält att, sedan Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 6 november 1903 förordnat, att det med länsmansbefattningen i Hammarkinds härads västra distrikt af Östergötlands län förenade boställe $\frac{5}{8}$ mantal Husby n:o 4 i Skönberga socken med därtill hörande särskildt skattlagda lägenheten Mörtnekärret n:o 1, en äng, i Drothems socken skulle från och med den 14 mars 1904 till statsverket indragas, domänstyrelsen låtit föranstalta om arrende- och saluvärdering å detta boställe, som i aflöningsstaten funnits upptaget till en afkomst af 475 kronor; och har domänstyrelsen, med öfverlämnande af instrument öfver den anbefallda, under år 1904 verkställda värderingen jämte en af förste landtmätaren Joh. Er. Linder år 1904 öfver egendomen upprättad karta med tillhörande beskrifning och ett af samme landtmätare afgifvet förslag till ägostyckning å hemmanet Husby äfvensom yttrande i ärendet af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet samt öfriga till ärendet hörande handlingar, gjort framställning i fråga om disposition af egendomen.

Af öfvermälda handlingar inhämtas, bland annat:

att hemmanet Husby består af två särskilda ägoskiften, däraf det ena, hvarå åbyggnaderna äro uppförda, ligger 0,2 mil från Söderköping och det andra, skogsskiftet, är beläget på ungefär samma afstånd från gårdsskiftet;

att lägenheten Mörtnekärret, som saknar åbyggnader, är belägen på ett afstånd af 1,2 mil från gården;

att de å hemmanet Husby befintliga, kronan tillhöriga hus äro i försvarligt skick, med undantag af en loge, som är gammal, otidsenlig och otillräcklig för behofvet;

att den till hemmanet Husby hörande ägoarealen utgör 35,6440 hektar, hvaraf ingå i gårdsskiftet 13,7690 hektar tomt och åker, 0,4730 hektar äng, 2,7090 hektar afrösningsjord och 1,0590 hektar impediment, eller tillsammans 18,0100 hektar, och i skogsskiftet 5,3400 hektar åker, 0,1810 hektar äng, 12,0590 hektar afrösningsjord och 0,0540 hektar impediment, eller tillhopa 17,6340 hektar;

att hemmanets skog för närvarande icke lämnar någon afkastning, såsom varande alltför ung;

att uppskattningsmännen ansett hemmanet Husby hafva ett för styckning till egna hem fördelaktigt läge och med anledning däraf uppgjort förslag till hemmanets försäljning i fem lotter, tre utlagda å gårdsskiftet och två å skogsskiftet;

att dessa lotter, som blifvit af landmätaren å kartan såsom gårdstomter utmärkta och i upprättadt förslag till ägostyckning upptagna under n:is 1—5, innefatta:

n:o 1 ägofigurerna n:is 1—12 med en areal af 2,4380 hektar, däraf 2,4020 hektar åker samt 0,0360 hektar äng;

n:o 2 ägofigurerna n:is 13—29 och del af n:o 30 med en areal af 3,8220 hektar, däraf 3,7220 hektar åker och 0,1000 hektar hagmark;

n:o 3, hvarå gårdens åbyggnader äro belägna, ägofigurerna n:is 31—50, 57—84 och del af n:o 30 med en areal af 10,7400 hektar, däraf 8,0820 hektar åker och äng, 2,6090 hektar afrösningsjord och 0,0490 hektar impediment;

n:o 4, eller västra skogsskiftet, ägofigurerna n:is 85—113 och del af n:o 114 med en sammanlagd areal af 7,1420 hektar, däraf 2,1250 hektar åker och äng, 5,0150 hektar skogsmark och 0,0020 hektar impediment; samt

n:o 5, eller östra skogsskiftet, ägofigurerna n:is 115—152 och del af n:o 114 med en areal af 10,4920 hektar, däraf 3,3960 hektar åker och äng, 7,0440 hektar backe och skogsmark samt 0,0520 hektar impediment;

att den till egendomen hörande lägenheten Mörtnekärret n:o 1, som enligt ofvanberörda karta och beskrifning, där den är upptagen under ägofigurerna n:is 153—186, består af endast åker med en areal af 2,8810 hektar, af uppskattningsmännen ansetts böra försäljas;

att vid verkställd saluvärdering å ofvanberörda lotter dessa uppskattats,

lotten n:o 1 till	1,950 kronor
» n:o 2 »	3,060 »
» n:o 3 »	11,230 »
» n:o 4 »	1,500 »
» n:o 5 »	2,800 »

tillhopa 20,540 kronor;

att Mörtnekärret n:o 1 uppskattats till ett saluvärde af 700 kronor; att hemmanet Husby ostyckadt saluvärderats till 16,760 kronor och ansetts, i händelse detsamma upplätes under nyttjanderätt, betinga arrende till ett belopp af 750 kronor; och

att beträffande egendomens framtida disposition Kungl. Maj:ts befallningshafvande, då utarrendering af egendomen med afseende å byggnadernas beskaffenhet icke syntes vara att förorda och någon anledning till egendomens bibehållande i statsverkets ägo icke vore Kungl. Maj:ts befallningshafvande bekant, föreslagit försäljning af densamma, hvarvid, med hänsyn till egendomens belägenhet, densamma syntes Kungl. Maj:ts befallningshafvande böra utbjudas på det sätt, som af uppskattningsmännen föreslagits.

För egen del har domänstyrelsen tillstyrkt, att såväl hemmanet Husby efter därå skedd ägostyckning som lägenheten Mörtnekärret måtte försäljas.

Sedan emellertid Norrköping—Söderköping—Vikbolandets järnvägsaktiebolag, såsom innehafvare af koncession å anläggning af järnväg mellan Söderköping och Valdemarsvik, gjort framställning om nådig fastställelse å den öfver ifrågavarande kronoegendom utstakade järnvägslinjen enligt företedd, af kommissionslandtmätaren J. Stånggren år 1904 upprättad karta, har domänstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 28 juli 1905, under förutsättning att järnvägens sträckning öfver kronoegendomen blefve fastställd på sätt ifrågasatts eller annorledes och att besittningstagandet af det för järnvägen erforderliga område af egendomen skedde tidigare än eventuellt beslut om dess utjudande fölle, såsom tillägg till hvad styrelsen i sin ofvanberörda skrifvelse den 16 juni 1905 föreslagit, hemställt, att från försäljningen af de delar af egendomen, järnvägen komme att öfvergå, måtte undantagas hvad som däraf för järnvägsanläggningen toges i anspråk.

Af sistnämnda karta inhämtas, att ifrågavarande järnvägslinje utstakats öfver delar af lotterna n:is 2 och 3 af hemmanet Husby.»

Med erinran att Kungl. Maj:t genom beslut den 6 september 1905 godkänt berörda järnvägs sträckning öfver den hemmanet Husby tillhöriga mark, sådan samma sträckning funnes å nyssnämnda karta utmärkt, samt under åberopande af hvad i detta ärende i öfrigt förekommit, hemställde departementschefen om aflåtande af nu förevarande proposition.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling detta ärende blifvit remitteradt, har icke haft något att emot framställningen erinra, hvadan utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 30 april 1906.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
